

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 39 0 P 053365 21 Gž
Zenica, 03.12.2021. godine

Kantonalni sud u Zenici, u građanskom vijeću sastavljenom od sudija: Nedeljka Mađar-Ramljak, kao predsjednice vijeća, Indira Pašić i Ljilja Subašić, kao članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja B. B., sin N. iz T. općina C., sa boravištem u Nj., na adresi ..., zastupanog po punomoćniku Pavić Slobodanu, advokatu iz Novog grada, protiv tužene M. rođene H. M., kći S. iz T., ..., zastupane po punomoćniku Mularifović Arifu advokatu iz Tešnja, radi utvrđivanja bračne stečevine, vrijednost spora: 49.886,25 KM, odlučujući o žalbi tužitelja, izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Tešnju, broj: 39 0 P 053365 18 P od 30.06.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 03.12.2021. godine, donio je

PRESUDU

Žalba se odbija i presuda prvostepenog suda potvrđuje.

Odbija se zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odbijaju se kao neosnovani tužbeni zahtjevi tužitelja koji glase: „Utvrdjuje se da bračnu stečevinu tužitelja B.B.a, sin N. i tužene M. M., kći S. čine: nekretnine k.br. 1453/59 „kuća i dvorište - šuma Luka, kuća i dvorište i njiva” površine 1208 m2 upisana u Z.K.ul.br. 7916 K.O. T., a po novom premjeru radi se o nekretninama iz P.L.br.303 K.O. M. i to k.č.br. 1205 „kuća i zgrada” površine 63 m2, k.č.br. 1205 „Luščić - dvorište” površine 500 m2, k.č.br. 1205 „Luščić — šume 3 klase površine 556 m2”, te da je udio u sticanju tužitelja 1/2 dijela, a tužene 1/2 dijela, te utvrđuje pravo suvlasništva tužitelja na ovoj imovinu sa 1/2 dijela, a tužene sa 1/2.

Obavezuje se tužena da tužiocu na ime korisnih ulaganja u posebnu imovinu tužene tužitelju isplati iznos od 3.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate.

Obavezuje se tužena da na ime ispunjenja zakonskih i prirodnih obaveza, a koje je ispunio tužitelj u ime i za račun tužene, tužitelju isplati iznos od 48.386,25 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate.

Obavezuje se tužena da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 10.025,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude“.

Naloženo je tužitelju B.B.u da tuženoj M. M. na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 4.788,00 KM, u roku od 30 dana.

Podnesenom žalbom tužitelj putem punomoćnika prvostepenu presudu pobija u cijelosti, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da Kantonalni sud u Zenici uvaži žalbu i prvostepenu presudu preinači i udovolji postavljenim tužbenim zahtjevima tužitelja, uz dosudu troškova postupka tužitelju (prema troškovniku u spisu), kao i troškova ove žalbe, ili da prvostepenu presudu u cijelosti ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje, u kom postupku je potrebno pored već predloženih dokaza saslušati i J. H. i sestru J. D..

Prema navodima žalbe, u obrazloženju presude sud navodi razloge za ovakvu svoju odluku, pozivajući se na odredbe člana 251., 252., 253. i člana 254. Porodičnog zakona (PZ) i sticanju vlasništva pravnim poslom prema člana 53. Zakona o stvarnim pravima (ZOSP), člana 61. ZOSP, u vezi sa članom 210. ZOO-u vezi sa drugopostavljenim tužbenim zahtjevom, člana 246. i člana 219., PZ u vezi sa članom 299. i članom 300. ZOO i članom 210. ZOO, te odredbe člana 8., člana 7., člana 77., člana 123. i člana 102. ZPP. Presuda nije zakonita i nije zasnovana na provedenim dokazima, obrazloženje presude u ključnim dijelovima ne sadrži jasne i logične razloge o odlučujućim činjenicama i provedenim dokazima, a obrazloženje presude ne sadrži jasne i logične razloge za odluku, a čija je sveukupna posljedica da presuda nije sačinjena u smislu člana 191. stav 4. ZPP FBiH.

U odgovoru na žalbu tužena smatra da je žalba tužitelja neosnovana u cijelosti.

Pošto je ispitao prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi i po službenoj dužnosti, shodno članu 221. Zakona o parničnom postupku („Sl. novine FBiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, u daljem tekstu ZPP), drugostepeni sud je zaključio slijedeće:

Žalba tužitelja nije osnovana.

Prvostepeni sud je pravilno cijenio sve izvedene dokaze skupa i pojedinačno, primjenom odredbe člana 8. i člana 123. Zakona o parničnom postupku, između ostalih i iskaze svih saslušanih svjedoka i iskaze parničnih stranaka, kao i materijalne dokaze u spisu, izjave o izdržavanju na ime S. H., M. B., M. M., ovjerene od Općine Tešanj, kartice računa Raiffeisen bank d.d. na ime B. M. za period od 01.01.2009. do 31.12.2009. godine, kao i ostale materijalne dokaze koji su navedeni na str. 5, 6, 7 i 8 prepisa pobijane odluke, nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke i vještaka geodetske struke, nakon čega je NA utvrĐENO činjenično stanje, pravilno primijenio materijalno pravo, odredbe čl. 251., 252., 253., 254., Porodičnog zakona FBiH, u vezi s članom 53., Zakona o stvarnim pravima FBiH i citirane odredbe Zakona o obligacionim odnosima (strana 19 i 21 presude), te je primjenom pravila o teretu dokazivanja (čl. 7., 123. – 126. ZPP-a), pravilno odbio tužbeni zahtjev tužitelja.

Nadalje, izreka presude sadrži sve one bitne elemente pobrojane u odredbi iz člana 191. stav 3. Zakona o parničnom postupku, a sadržaj izreke potvrđuje da ista nije protivrječna razlozima za donošenje iste i da nije u suprotnosti sa činjenicama utvrđenim u toku prvostepenog postupka.

Obrazloženje pobijane presude, počev od izlaganja zahtjeva stranaka, navoda o činjenicama na kojima su ti zahtjevi zasnovani (strana 1., 2. i 3. prijepisa presude), zatim dokaze i

ocjenu dokaza (strana 4-22 prijepisa presude), te propise na kojima je prvostepeni sud zasnovao presudu (strane 20 i 21 prepisa presude), sadrži sve one elemente koje mora da sadrži obrazloženje svake presude, a koji su pobrojani u odredbi iz člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku. Sadržaj cjelokupnog obrazloženja pobijane presude upućuje na zaključak da je prvostepeni sud sve izvedene dokaze, kako svaki dokaz posebno, tako i sve dokaze zajedno, savjesno i brižljivo cijenio i dao uvjerljive razloge za tu svoju ocjenu (član 191. stav 4. ZPP).

Iz stanja spisa proizilazi, da je tužena bila jamac K. M. iz M. (svjedok), u vezi ugovora o kreditu koji je isti zaključio sa ABS bankom d.d. Sarajevo, sada Sparkasse Bank d.d. Sarajevo, da s obzirom da korisnik kredita nije bio u prilici u cijelosti realizirati povrat sredstava, obaveze po kreditu pale su na teret tužene koja je kredit isplatila u cijelosti, nakon čega je K. M., u regresnom postupku koji je tužena vodila pred Općinskim sudom u Tešnju, obavezan da tuženoj isplati ukupni iznos od cca 20.000,00 KM, koje potraživanje je tužena naplatila kupovinom u izvršnom postupku, nekretnine dužnika označene po novom premjeru kao k.č. 1205 KO M.. Nadalje proizilazi, da su parnične stranke zaključile brak 07.08.2009. godine, da je dana 12.10.2009. godine doneseno Rješenje o dosudi Općinskog suda u Tešnju broj 039-01-08-000038, da je brak stranaka faktički prestao u aprilu 2014.godine.

Pravilan je zaključak prvostepenog suda, da je kuća u M. posebna imovina tužene koja je stečena prije zaključenja braka, te da se kao takva ne može podvesti pod imovinu iz člana 251., stav 1., Porodičnog zakona FBiH („Sl. novine FBiH“, broj 35/05, 41/05), u kojoj je propisano: „Bračnu stečevinu čini imovina koju su bračni partneri stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice, kao i prihodi iz te imovine“, dok je odredbom čl. 254. stav 1. istog Zakona propisano, da imovina koju bračni partner ima u času sklapanja braka ostaje njegova posebna imovina, dok je u stavu dva istog člana propisano, da je posebna imovina i imovina koju za vrijeme trajanja bračne zajednice jedan bračni partner stekne po pravnom osnovu drukčijem od navedenog u čl. 251. istog Zakona.

Ovo iz razloga jer je tužena prava na nekretnini iz stava jedan izreke stekla na osnovu novčanih sredstava koja je imala prije zaključenja braka sa tužiteljem (platila kredit za K. M.), što proizilazi iz Rješenja o izvršenju od 22.05.2008. godine, koje je pokrenula na osnovu pravosnažne presude na osnovu priznanja od 03.12.2007. godine za regresni dug, kao i da u konkretnom slučaju, sporna imovina nije stečena radom tužitelja i tužene u bračnoj zajednici, (posebna imovina tužene).

Osim toga, ostaje nejasno, a s obzirom da tužitelj traži da se utvrdi, da navedena nekretnina predstavlja bračnu stečevinu parničnih stranaka, šta tačno znači pozivanje tužbe na kupovinu te iste nekretnine od strane tužitelja za iznos od 18.500,00 Eura, odnosno, na šta se odnosi doznaka novčanih sredstava tuženoj, bilo davanjem gotovine na ruke tužene, bilo slanjem na bankovni račun tužene u iznosu od 18.500,00 Eura, a po nejasnoj tužbi sud ne može postupati.

Tužitelj nije dokazao (član 7., 123-126 ZPP) svrhu tih sredstava, kao ni da je u svrhu renoviranja predmetne kuće u toku trajanja bračne zajednice uložio iznos od 6.800,00 KM, niti da je tokom trajanja bračne zajednice sa tuženom izvršeno i djelimično renoviranje dvosobnog stana tužene u vrijednosti od oko 3.000,00 KM.

To se ne može pouzdano utvrditi ni iz nalaza vještaka građevinske struke, koji je urađen po kazivanju tužene, da je zamjena u stanu u T. izvršena 2014/2015. godine, a u kući 2015. godine,

na koji nalaz punomoćnik tužitelja nije imao primjedbi, ni pitanja (utvrđeno da je brak prestao u aprilu 2014. godine).

Dakle, ne mogu se prihvatiti tačnim navodi tužitelja, da se radi o radovima iz 2012. godine koje je tužitelj sam plaćao, niti se to može na pouzdan način zaključiti iz izjave saslušanih svjedoka koji su obavljali radove.

Za promet prava na nekretninama potrebna je pismena forma, odnosno pravni posao, ugovor, obrađen i ovjeren od strane notara, koji u ovom slučaju ne postoji, u kom pravcu su neosnovani navodi žalbe tužitelja, pogotovo što tužitelj nije naveo barem bitne elemente usmenog kupoprodajnog ugovora, već samo da je plaćanje cijene vršio putem računa i na ruke tužene, a da nije naznačio da se radi o plaćanju u ovom sporu, odnosno da se ne radi o plaćanju u sporu koji je vođen pred Općinskim sudom u Cazinu, u kojem se takođe radilo o utvrđivanju bračne stečevine, ali na drugoj imovini i u obrnutim ulogama stranaka, a koji je okončan donošenjem presude Kantonalnog suda u Bihaću, broj: 20 0 P 034549 17 GŽ od 30.01.2018.godine i u kojem je utvrđeno da kuća u C. predstavlja bračnu stečevinu parničnih stranaka.

I navodi žalbe, da prvostepeni sud nije pravilno cijenio materijalne dokaze iz kojih bi jasno utvrdio, da su prihodi tužitelja, kako po osnovu plate, drugih primanja po osnovu radnog odnosa, te kreditnih zaduženja u SR Nj., bili i više nego dovoljni, da tužitelj tokom trajanja braka sa tuženom, finansira gradnju kuće u C., finansira radove na kući u M., te na stanu tužene, da djelomično finansira roditelje i sina tužene, te da isplati usmeno dogovorenu kupoprodajnu cijenu kuće u M. tuženoj, nisu osnovani, iz razloga koje je u obrazloženju presude naveo prvostepeni sud, (strana 18-22), koje prihvata i ovaj sud, a prije svega jer tužitelj nije predložio dokaz finansijskim vještačenjem, na osnovu kojeg dokaza bi se jedino, na pouzdan način mogla utvrditi, platežna sposobnost tužitelja i tužene, kao i navodno izdržavanih lica i sadržaj velikog broja transakcija koje su navedene na str. 5, 6, 7 i 8 prepisa pobijane presude, tj., u koju svrhu, u kojem iznosu i kada su izvršene uplate od strane tužitelja tuženoj i o kolikim prihodima i rashodima stranaka i po kojem osnovu se radi.

Odredbom člana 219. Porodičnog zakona FBiH je propisano, da je punoljetno dijete dužno izdržavati svog roditelja koji je nesposoban za rad i ne može se zaposliti, a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine.

Odredbom člana 216. stav 1. Porodičnog zakona FBiH je propisano da, ako se dijete nalazi na redovnom školovanju roditelji su dužni, prema svojim mogućnostima osigurati mu izdržavanje i nakon punoljetnosti, a najdulje do navršanih 26 godina života.

Odredbom člana 246. PZ je propisano, fizičko ili pravno lice koje je imalo troškove zbog izdržavanja neke osobe, može tužbom tražiti naknadu tih troškova od osobe koja ju je prema zakonu dužna izdržavati, ako su učinjeni troškovi opravdani.

Odredbom člana 224. PZ je propisano, da bračni partner koji nema dovoljno sredstava za život, ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine, a nesposoban je za rad ili se ne može se zaposliti, ima pravo na izdržavanje od svog bračnog partnera srazmjerno njegovim mogućnostima.

Kada se ima u vidu da je tužena dokazala da je ona radila u pošti, da su i njezin otac H. S. i njezin sin M. M. bili ekonomski, stambeno i socijalno zbrinuti, što proizilazi iz kopije čekova

penzije FZ PiO za oca, da je otac tužene izdavao dva poslovna prostora u zakup, što proizilazi iz Ugovora o zakupu od 01.03.2012. g., 20.03.2014. g., 01.01.2015. g., da je imao dopunsku djelatnost, što proizilazi iz uvjerenja poreske uprave FBiH, da je bio suvlasnik stana u Zenici što proizilazi iz izvotka Općinskog suda u Zenici, da je bio vlasnik kuće (nije sporno), da je njezin sin (njezina obaveza izdržavanja do 26.godine ako je na redovnom školovanju) bio zaposlen od 27.02.2012.godine, tj., da je dokazala, da su imali vlastite prihode i imovinu i da nisu imali potrebe za izdržavanjem ni od tužene, a pogotovo ne od tužitelja, koji je i sam imao utvrđenu obavezu izdržavanja svoje djece iz prethodnih brakova, to je prvostepeni sud pravilno prihvatio navode tužene, da se radi o fiktivnim izjavama o izdržavanju po dogovoru tužene, njenog oca i sina sa tužiteljem, kako bi tužitelj mogao koristiti poreske olakšice u Nj. gdje je radio, po osnovu izdržavanja i na osnovu kućne liste, a što proizilazi i iz izjave tužitelja, (strana 9, stav 4, pobijane odluke).

Dakle, razloge prvostepenog suda zbog kojih je cijenio nedokazanim i neosnovanim zahtjev tužitelja da mu tužena na ime ispunjenja zakonskih i prirodnih obaveza, a koje je ispunio tužitelj u ime i za račun tužene isplati iznos od 48.386,25 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate, a koji su navedeni na strani 21 i 22 prepisa pobijane odluke prihvata i ovaj sud, nema ih potrebe ponavljati, a tužitelja na iste upućuje.

S obzirom na sve naprijed navedeno, žalbeni navodi tužitelja, da je prvostepeni sud odbio saslušanje J. H. i J. D., zeta i sestre tužene (razloge iz zapisnika od 25.04.2020. godine prihvata i ovaj sud), da nije cijenio faksove koje je tužena slala tužitelju kojim zahtijeva slanje novca radi uplate školarine, po mišljenju ovoga suda ne utiču na pravilnost i zakonitost prvostepene presude, niti je u toku postupka tužitelj dokazao, da je veza između njega i tužene trajala i prije formalnog zaključenja braka i da je ta veza po svojim karakteristikama u pogledu imovine imala karakter vanbračne zajednice koja je prerasla u brak.

Kako je tužitelj u cijelosti izgubio spor to je pravilno obavezan na plaćanje opravdanih troškova tužene, temeljem odredbi člana 386.stav 1. i člana 387. stav 1. ZPP-a (strana 23 prepisa pobijane odluke).

Odluka o troškovima sastava odgovora na žalbu je donesena na osnovu čl. 387 st. 1. Zakona o parničnom postupku, cijeneći da odgovor na žalbu nije bio potreban, niti je bio od uticaja na ishod ovog postupka.

Ostali žalbeni navodi tužitelja za ishod spornog odnosa i ovog žalbenog postupka nisu od značaja, radi čega ih drugostepeni sud, saglasno odredbama iz člana 231. Zakona o parničnom postupku nije posebno cijenio.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci primjenom odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednica vijeća
Nedeljka Mađar-Ramljak